

**ACORD 165/2012, de 7 de novembre, del
Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Tancament del període d'informació prèvia obert al prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA, arran del programa *Bestiari il·lustrat* emès el 9 d'octubre de 2012 pel canal 33

Fets

1r. Mitjançant la Resolució de Presidència de 15 d'octubre de 2012, ratificada per l'Acord 158/2012, de 24 d'octubre, del Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), es va obrir un període d'informació prèvia en relació amb el programa *Bestiari il·lustrat* emès pel prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA (TVC), el 9 d'octubre de 2012, pel canal 33. Aquest període d'informació prèvia es va obrir per un termini màxim d'un mes, per tal d'esbrinar les circumstàncies concretes que concorrien en aquest cas i, a aquest efecte, es va atorgar un termini d'audiència de 10 dies a TVC per formular al·legacions i aportar la documentació que considerés necessària per defensar els seus interessos.

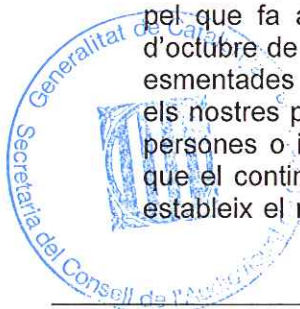
D'altra banda, i a aquest mateix efecte, l'Àrea de Continguts d'aquest Consell ha elaborat l'Informe 123/2012, de 26 d'octubre, amb l'objecte d'analitzar els continguts del programa *Bestiari il·lustrat* per tal de detectar-hi la possible presència de continguts que poguessin ser susceptibles de vulnerar la normativa en matèria d'audiovisual. L'anàlisi d'aquests continguts s'organitza a partir de quatre apartats:

- 1) Descripció del programa i de la seva estructura.
- 2) Presència d'elements verbals relacionats amb el tema de la violència.
- 3) Presència d'elements no verbals relacionats amb el tema de la violència.
- 4) Posicionament editorial del programa.

L'informe esmentat conclou tot establint que "l'anàlisi del programa *Bestiari il·lustrat* emès pel 33 el 09/10/12 constata que el context en el qual es desenvolupa el discurs del programa és un context de ficció explicitada i que es relaciona amb els elements creatius de l'autor entrevistat.

D'altra banda, es constata la presència d'expressions i accions que podrien interpretar-se com a justificadores d'un determinat ús de la violència, en el marc d'un programa que reitera que la violència és amb les paraules."

2n. El 22 d'octubre de 2012 va tenir entrada en aquest Consell (registre d'entrada núm. 1288/2012) un escrit signat pel senyor Eugeni Sallent, director de TVC, en el qual s'al·lega, pel que fa al posicionament de TVC davant el programa *Bestiari il·lustrat* emès el 9 d'octubre de 2012 pel canal 33, que "[...] l'equip directiu que represento considera que les esmentades imatges podrien ser contràries als principis ètics i democràtics que regeixen els nostres programes i canals, i bé podrien resultar ofensives o ferir la sensibilitat de les persones o institucions al·ludides [...]". Igualment, es posa de manifest que «[...] creiem que el contingut afectat no s'emmarca en allò que fixa el *Llibre d'estil de la CCMA*, que estableix el nostre compromís per "elaborar i difondre productes de ficció i entreteniment

que, amb la llibertat de creació com a divisa fonamental, no contradiguin la responsabilitat social que assumim" (*Manual d'ús*, punt 1.3.1)».

Ateses aquestes consideracions, l'escrit detalla les mesures preses per TVC en relació amb el programa que ens ocupa. En primer lloc, manifesta que "[...] vam retirar d'immediat les imatges de tots els nostres portals web i li garanteixo, a més, que aquestes imatges no tornaran a ser emeses en cap de les nostres plataformes de difusió." En segon lloc, posa de manifest que "[...] la direcció de TVC ha decidit ajornar l'emissió dels deu capítols pendents d'aquesta tercera temporada del programa *Bestiari il·lustrat* per tal de protegir el seu contingut –lligat al patrimoni creatiu de l'univers cultural català– i aïllar-lo de l'esmentat incident i de la seva repercussió immediata en altres àmbits que el de la comunicació." En tercer lloc, al·lega que "[...] davant aquests fets, la directora del programa va presentar la seva dimissió, que la direcció de TVC va acceptar." I, així mateix, "[...] per tal d'evitar situacions no desitjades semblants en el futur, hem endegat un procés per revisar les mesures de garantia de la qualitat de tots els seus programes [...]"

Finalment, l'escrit conclou tot establint que és "[...] important destacar que TVC va fer públics aquests posicionaments i va prendre aquestes determinacions amb la màxima celeritat, en un exercici de responsabilitat i respecte per la ciutadania, assumint els errors comesos tot just l'endemà de l'emissió de l'esmentat programa i abans que aquest afer adquirís la dimensió pública que posteriorment va agafar."

3r. Vist l'informe de l'Àrea Jurídica d'aquest Consell, les consideracions del qual es reproduïxen sistemàticament:

"Consideracions jurídiques

Primera. El període d'informació prèvia

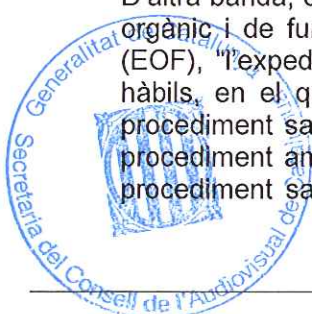
L'apartat 2 de l'article 69 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (LRJPAC) estableix que, abans de l'acord d'iniciació, l'òrgan competent pot obrir un període d'informació prèvia amb la finalitat de conèixer les circumstàncies del cas concret i la conveniència o no d'iniciar el procediment. En conseqüència, la finalitat del tràmit d'informació prèvia és, d'una banda, evitar els inconvenients que l'obertura d'un procediment pot causar als afectats. I, de l'altra, evitar la precipitació a l'hora d'acordar l'obertura d'un procediment que mai no s'hauria hagut d'iniciar per manca de fonamentació suficient.

[...]

Així mateix, cal tenir en compte que l'obertura d'un període d'informació prèvia és de caràcter potestatiu i no constitueix ni forma part del procediment com a tal.

[...]

D'altra banda, cal posar de manifest que, d'acord amb l'apartat 2 de l'article 34 de l'Estatut orgànic i de funcionament del CAC, aprovat mitjançant l'Acord 3/2001, de 28 de febrer (EOF), "l'expedient s'iniciarà amb un període d'informació prèvia no superior a vint dies hàbils, en el qual es donarà audiència a les parts interessades". En conseqüència, el procediment sancionador regulat per l'EOF també preveu aquest tràmit previ a l'inici del procediment amb l'única diferència, en relació amb el que preveu la LRJPAC, que en el procediment sancionador del CAC aquest període és de caràcter obligatori; per la qual

cosa, la seva obertura està condicionada a l'existència d'uns indicis mínims que, amb la condició de presumpcions *iuris tantum*, estan recollits a l'informe realitzat per l'Àrea de Continguts amb caràcter previ a l'obertura del període d'informació que estableix l'EOF. En el cas que ens ocupa, l'informe de l'Àrea de Continguts del CAC es va realitzar amb posterioritat a la Resolució de Presidència de 15 d'octubre de 2012, concretament, el 26 d'octubre següent, per la qual cosa resultava més adequat a dret l'obertura del període d'informació prèvia que estableix la LRJPAC.

Segona. Existència i correcció de les incidències en relació amb el programa *Bestiari il·lustrat* emès pel prestador de serveis de comunicació audiovisual TVC, pel canal 33, el 9 d'octubre de 2012

L'Informe 123/2012, de 26 d'octubre, de l'Àrea de Continguts del CAC detecta la presència de determinades incidències en el programa *Bestiari il·lustrat* emès per TVC, pel canal 33, el 9 d'octubre de 2012. Concretament, detalla els elements verbals i no verbals relacionats amb el tema de la violència i posa de manifest el posicionament editorial del programa analitzat a partir del discurs de la veu *en off* i de la presentadora, Bibiana Ballbè. Així, pel que fa a aquest darrer aspecte, i a títol il·lustratiu, l'informe estableix el següent:

"[...] ambdós discursos subratllen la violència que caracteritza l'univers creatiu del convidat es refereix només a les paraules [...]

Igualment, la veu *en off*, a més, indica que les armes que apareixen en el programa són d'*attrezzo* [...]

En aquest context (violència amb les paraules i presència d'armes d'*attrezzo*), la presentadora participa de les accions de violència simulada del convidat [...]

I, en d'altres casos, tot i que no hi participa activament, no expressa cap opinió sobre afirmacions del convidat que impliquen una actitud violenta [...]"

En definitiva, podem establir que, d'acord amb les conclusions de l'Informe 123/2012, al programa *Bestiari il·lustrat* de 9 d'octubre de 2012, s'hi "constata la presència d'expressions i accions que podrien interpretar-se com a justificadores d'un determinat ús de la violència, en el marc d'un programa que reitera que la violència és amb les paraules".

Cal recordar, a aquest efecte, que TVC és un prestador que forma part de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), la qual té assignat, d'acord amb l'apartat 2 de l'article 26 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), el compliment de les missions i els principis del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat. Així mateix, cal tenir en compte que correspon al CAC, d'acord amb la lletra c de l'article 115 de la LCA, vetllar pel compliment de les missions de servei públic per part dels prestadors corresponents, concretament, per part dels que conformen la CCMA.

En relació amb les missions abans esmentades, cal posar de manifest que l'apartat 1 de l'article 26 de la LCA assenyala que la missió principal del servei públic de comunicació audiovisual de la Generalitat de Catalunya és oferir a la ciutadania de Catalunya un conjunt de continguts "orientats a la satisfacció de llurs necessitats democràtiques, socials, educatives i culturals, garantint de manera particular l'accés [...] a una oferta d'entreteniment de qualitat. A aquest efecte, s'han d'emprar tots els llenguatges, els formats i els gèneres propis de la comunicació audiovisual que resultin més adequats en cada cas". D'altra banda, l'apartat 3 de l'article 26 esmentat indica, com a missions específiques de servei públic, el respecte dels valors i els principis continguts en la

Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia, el dret comunitari originari i els tractats internacionals (lletra a); la promoció activa de la convivència cívica, el desenvolupament plural i democràtic de la societat, el coneixement i el respecte a les diverses opcions i manifestacions polítiques, socials, lingüístiques, culturals i religioses presents al territori de Catalunya (lletra g); i la definició, l'aplicació i l'impuls, dins l'espai català de comunicació audiovisual, d'un model de comunicació basat en la qualitat i l'exigència ètica i professional (lletra k).

Aquests principis, missions i objectius de servei públic inclouen, com no podria ser d'una altra manera, la necessitat de tractar adequadament l'ús de la violència; per la qual cosa, la presència en el programa cultural *Bestiari il·lustrat* de 9 d'octubre de 2012 d'expressions i d'accions que podrien interpretar-se com a justificadores d'un determinat ús de la violència resulta difícilment justificable. És evident, per tant, que s'ha produït un error en les mesures de garantia de la qualitat del programa, com així ho reconeix el mateix prestador.

Això no obstant, cal tenir en compte que, amb caràcter general, l'actitud del prestador de serveis de comunicació audiovisual davant l'emissió del programa que ens ocupa va ser diligent i ràpida: va assumir l'error que havia comès i va adoptar les mesures necessàries per esmenar-lo.

Així, reconeix, d'una banda, que les imatges del programa podrien ser contràries als principis ètics i democràtics que en regeixen els programes i canals, i podrien resultar ofensives o ferir la sensibilitat de les persones o les institucions al·ludides; de l'altra, que el contingut del programa no s'emmarca en el que fixa el *Llibre d'estil de la CCMA*. Concretament, pel que fa al punt 1.3.1 del *Manual d'ús*, que estableix, literalment, el següent:

"Els mitjans de la CCMA, complint el compromís de fer-nos presents entre la societat de Catalunya i esdevenir referent de prestigi, tenen la vocació d'oferir continguts d'entreteniment i ficció de qualitat.

Per la capacitat de penetració que aquests continguts tenen en la societat, i en aplicació dels nostres principis generals, ens comprometem a elaborar i difondre productes de ficció i entreteniment que, amb la llibertat de creació com a divisa fonamental, no contradiguin la responsabilitat social que assumim".

Ateses aquestes consideracions, TVC decideix retirar de forma immediata aquestes imatges i continguts de tots els seus portals web, tot garantint la impossibilitat que puguin tornar a ésser emesos; decideix, així mateix, ajornar l'emissió dels deu capítols pendents de la tercera temporada del programa *Bestiari il·lustrat* per tal que el seu contingut, lligat al patrimoni creatiu de l'univers cultural català, no es vegi afectat pel programa emès el 9 d'octubre de 2012 i per la polèmica que ha provocat.

Finalment, cal tenir en compte les mesures preses en l'àmbit intern per TVC. D'una banda, la directora del programa va presentar la seva dimissió, que va ser acceptada per la direcció de TVC, i, de l'altra, el procés endegat per aquest prestador de serveis de comunicació audiovisual de revisió de les mesures de control de garantia de la qualitat de tots els seus continguts [...].

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta els següents

ACORDS

1. Declarar conclús el període d'informació prèvia obert al prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA, arran del programa *Bestiari il·lustrat* emès el 9 d'octubre de 2012 pel canal 33, i procedir a tancar-lo i a arxivar-lo sense més tràmits.
2. Recordar al prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA, la necessitat de complir i de respectar, amb el màxim grau d'eficàcia i de rigor, els principis, les missions i els objectius de servei públic que té atribuïts d'acord amb la normativa vigent, tot constatant la pertinència de potenciar les mesures de garantia de la qualitat de la seva programació.

Aquests principis, missions i objectius de servei públic inclouen, com no podria ser d'una altra manera, la necessitat de tractar adequadament l'ús de la violència; per la qual cosa, la presència en el programa cultural *Bestiari il·lustrat* de 9 d'octubre de 2012 d'expressions i d'accions que podrien interpretar-se com a justificadores d'un determinat ús de la violència, resulta difícilment justificable. És evident, per tant, que s'ha produït un error en les mesures de garantia de la qualitat del programa, com així ho reconeix el mateix prestador que, d'altra banda, hagués resultat menys evident, si la mateixa presentadora hagués realitzat els advertiments corresponents a l'inici del programa.

3. Notificar aquest Acord al prestador de serveis de comunicació audiovisual Televisió de Catalunya, SA.

Barcelona, 7 de novembre de 2012

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera i Bellés
Conseller secretari